

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

AL. ED. LINDBLOM.

N° 12.   Lund December   1841.

I. Original-Afhandling.

Några ord om slägtet Draba; af Utgifvaren.

Under den vandring jag 1839 företog i Norges fjälltrakter egde jag tillfälle att ännu vidare observera arterna af detta släkte och sålunda komplettera min kunskap om dem; och som Prof. *Fries* med sin vanliga vänskap nyligen lemnat mig ett utdrag af hvad som rörande detta släkte förekommer i Hookers Flora boreali-Americana (ett arbete, hvar till jag tyvärr sjelf ej eger tillgång), samt Hr *J. Vahl* meddelat mig exemplar af de arter, hvilka han samlat i Grönland och på Spetsbergen, så har jag härigenom blifvit satt i tillfälle att så väl i vissa delar rätta åtskilligt af hvad jag anfört i den afhandling öfver detta släkte, som finnes intagen i Vetenskaps-Akademiens Handlingar för 1839 (i sammandrag äfven dels i Linnæa år 1839 pag. 316 etc., dels i Bot. Not. 1839 p. 15 folj.), som ock dervid göra några smärre tillägg, hvar till jag så mycket mera finner mig föranlåten, som Dr. *Hartman* i de tillägg och rättelser till Skandinaviens flora, som äro införda i denna tidskrift, framställt åtskilliga anmärkningar rörande de af mig uttalade åsigt.

Draba trichella Fr. I Vet. Akad. Handl. för 1839 p. 37 har jag yttrat att denna art synes komma närmast *Dr. corymbosa* Brown; sedan jag nu af Hr *Vahl* erhållit goda exemplar af denna sistnämnda både från Grönland och Spetsbergen, finner jag att denna, såsom äfven *Hooker* i Fl. bor. amer. Part. 11 pag. 52 anmärker, står närmare *Dr. rupestris*

ehuru den äfven derifrån synes skiljd. *Dr. trichella* synes mig stå mellan *D. alpina* och *Dr. corymbosa* et *rupestris*; skidornes form öfverensstämmer närmast med den förstnämnda (jag måste dock tillstå att jag ännu ej sett några fullmogna); hårligheten på stjelken och de uprätta blomklasarne har den gemensam med *D. alpina* och *corymbosa*; bladrosetterna öfverensstämma mest med *Dr. rupestris* var. (*Dr. scandinavica* in *Vet.Ak. Handl.*); de små hvita blommorna äro äfven närmast lika med *Dr. rupestris*, med hvilken art den äfven öfverensstämmer i fråga om märkets form; ty ehuru *Fries* i *Mant. Novitiarum altera* p. 40 tillägger *Dr. trichella* ett "stigma capitatum," så har jag dock hos de så väl af *Fries* som *Ångström* benäget meddelade exemplar icke kunnat finna annat än stigma punctiforme: d. v. s. märket är icke bredare, utan antingen smalare och liksom insänkt mellan stiftets lameller eller i det högsta lika bredt med detta (jfr *Vet.Ak. Handl. l. c. sid. 15*). Då *Fries* säger att stigma är "sessile crassum," synes han härtill räknat äfven sjelfva stylus, hvilken, ehuru visserligen mycket kort, dock oftast är tydlig och uptill något bredare än nedtill, således omvänt-konisk.

Draba scandinavica *Vet.Ak. Handl. l. c. sid. 38*. Genom de observationer, hvilka jag 1839 var i tillfalle göra, har jag blifvit öfvertygad, att denna utgör allenast en form af *Dr. rupestris*, hvars något afvikande utseende bör tillskrifvas dess vextställe på de högre fjälltopparna bland de der hopade och liksom tätt sammanpackade större och mindre stenar. Se mera härom under *Dr. rupestris*.

Dr. Wahlenbergii *Htn.* Vid denna art har jag ej annat att anmärka än att *Koch* (se *Flora od. Bot. Zeit. 1841 N:o 29 sid. 463*) omfattat den af mig framställda äsigt om denna arts begränsning, hvarvid han yttrar, att de af *Traunsteiner* och *Salis-Marschlins* gjorda observationer öfverensstämma med mina. — Af var. *γ. glabrata* har *Vahl* lemnat mig exemplar från Grönland, hvarifrån han äfven meddelat ett specimen, som svårligen kan hänföras till nå-

gon annan art, ehuru det afviker derifrån genom stjelken, som nedtill är besatt med spridda stundom tvåklufna hår; skidorna äro äfven fullkomligt lansettlika. — Enligt de af *Vahl* lemnade exemplar af *Dr. crassifolia* från Grönland, står denna art mycket nära *Dr. Wahlenbergii*, hvarifrån den endast synes skiljd genom mera köttiga (ofta aldeles hårlösa) blad, hvars ryggnerv derigenom blir föga märkbar, då den deremot hos *D. Wahlenbergii* är, särdeles närmare bladens basis, mycket framstående och ofta glänsande; blommorna hos *D. crassifolia* äro något mindre, men kronbladen ha alldeles samma form som hos *Dr. Wahlenbergii*; skidorna äro slutligen mera aflånga.

Dr. nivalis Liljebl. Vid vextställen bör tilläggas Lom i Gudbrandsdalen, hvarest den, ehuru sparsamt, vexte blandad med *Dr. alpina*, *Wahlenbergii*, *rupestris*, *hirta* och *incana*. Denna art synes vara den sällsyntaste på fjällen i mellersta Norge, hvaremot den högre upp mot polen tyckes blifva ymnigare; så t. ex. synes förhållandet vara på Spetsbergen, äfvensom på Grönland, från hvilka ställen den liberale *Vahl* äfvenledes meddelat exemplar. Skidornas form varieras hos denna art, liksom hos *D. Wahlenbergii*; den normala tyckes vara den aflånga, som öfvergår å ena sidan till nästan fullkomligt lansettlik och å den andra till oval. Formen *brachycarpa* (Vet.Akad. Handl. I. c.) samlade jag äfven vid Lom; den är tydligen atypisk; skidorna sakna utbildade frön; märket tydligen tvåflikigt (jfr Vet.Ak. Handl. I. c. sid. 44, 55).

Dr. laxa (Vet.Ak. Handl. I. c. s. 57). Redan på det anförda stället yttrade jag den öfvertygelse, att denna art var just den, som *Brown* kallat *Dr. rupestris*, men som jag icke sett fullt autentika exemplar af sistnämnda, och den derjemte för författarne sjelfva syntes mindre klar, ansåg jag mig icke böra upptaga dess namn, utan heldre gifva den Skandinaviska arten ett nytt, öfvertygad om sanningen af den regeln, att det i tvetydiga fall är vida bättre att skilja än förena, och att mera konfusion upkommit derigenom, att man

under samma namn hänfört sådana växter, om hvilkas speciela identitet man ej varit fullt öfvertygad, än genom att i sådana fall gifva nytt namn åt den tvifvelaktiga växten. Men sedan man kommit till fullkomlig visshet och öfvertygelse om identiteten, är det ock en skyldighet att öppet tillstå det genom att sjelf undertrycka det yngre namnet och återinsätta det äldre i alla sina rättigheter. Det är på denna grund, som jag med särdeles tillfredsställelse nu förklarar, att den af mig upkallade *Dr. laxa* är identisk med *Dr. rupestris* Br., hvilket namn således bör uptagas i skandinaviska floran. Men till denna art hänför jag äfven, såsom redan är anmärkt, den af mig förut under namn af *Dr. scandinavica* åtskiljda form. Under min sista vandring i Norge 1839, då jag på flera ställen och under olika utvecklingsgrader antråffade *D. rupestris* och således var i tillfälle att än vidare observera den under dess särskilda former, öfvergick min förut hysta gissning, såväl om identiteten af *Dr. rupestris* och *D. laxa*, som ock derom att *D. scandinavica* blott är en form deraf, till full visshet.

Diagnosen för denna art anser jag böra ändras på följande sätt, äfvensom formerna eller varieteterna sålunda fördelas:

Draba rupestris Br., rosulis patentibus l. subclausis, foliis sublanceolatis scapisque 1-pauci-foliatis (inferne l. totis) stellato-pilosis, siliculis lanceolatis l. oblongis subacutis pedicellis que erecto-adpressis glabris l. pilosulis, stylo brevi, stigmate subpunctiformi.

Dr. norvegica Gunn. *Norr. n. 846. Vol. 2 p. 106* (descr. vitiosa). *Dr. rupestris* Horn. *Plantel. 2. p. 213.* *D. hirta* Htn. *Skand. Fl. ed. 3 p. 153. Bot. Not. 1841 p. 96.*

D. hirta Sm. *Fl. Erit. ed. Römer 2. p. 677.* *D. rupestris* DC. *Syst. 2. p. 344. Prodr. 1. p. 169.*

Fig. Dr. an pyrenaica Fl. *Dan. t. 143* (mala). — *Dr. hirta* Engl. *Bot. tab. 4338.*

α laxa: caudicibus stolonibusque laxis, rosulis patentibus,

scapis floriferis plus minus flaccidis, siliculis sublanceolatis.
— *D. laxa* Lindbl. in *Vet. Ak. Handl.* 1839 p. 57; *Linnaea* 1839 p. 326; *Bot. Not.* 1839 p. 50. (excl. var. ϵ).

a. *legitima*: caud. stolonibusque diffusis, fol. rosularum subintegris sublanceolatis, scapis 1-2-phyllis superne glabris, pedicellis glabris siliculam glabram dimidiam vix æquantibus.

b. *gracilis*: foliis scapi gracilis 3—5 obovatis rosularumque oblongo-lanceolatis crebrius et grossius dentatis, pedicellis glabris elongatis siliculas glabras lanceolatas fere superantibus. *D. laxa* β *ll. c.c.*

c. *hebecarpa*: fol. omnibus lanceolatis subintegerrimis, scapis gracilibus totis stellato-hirtellis, siliculis lanceolatis pube brevi subsimplici plus minus rara (in margine copiosiori) adpersis pedicellos stellato-pilosos supduplo superantibus. — *D. laxa* γ *ll. c.c.* — *D. rupestris* Brown *Hort. Kew. in Verm. Schr.* 5. p. 28 (sec. diagn.).

d. *intermedia*: caudicibus brevioribus magis congestis, fol. rosularum oblongo — l. subobovato-lanceolatis, scaporum 2—4 ovatis denticulatis, scapis elongatis crassioribus strictiusculis totis stellato-pilosis, pedicellis brevibus siliculisque lanceolatis margine pilosulis. *D. laxa* δ . *ll. c.c.*

e. *distigmatica*: stolonibus elongatis rosulisque laxis, fol. glabrescentibus ciliatis, siliculis brevibus oblongis glabris, stigmate bilobo. — *D. hirta* γ . *distigmatica* Htn *Skand. Fl. ed.* 3 p. 153. — *D. scandinavica* γ . Lindbl. *ll. c.c.* — Forma atypica, morbosa.

β . *stricta*: caudicibus stolonibusque brevibus dense congestis, rosulis initio subclausis, scapis strictis, siliculis oblongo-ellipticis. — *D. rupestris* Hook. *Fl. bor. - Amer.* 11 p. 23 (sec. diagn.). *D. scandinavica* Lindbl. *Vet. Ak. Handl.* 1839 p. 38. *Linnaea* 1839 p. 322. *Bot. Not.* 1839 p. 21 (excl. var. γ .)

a. *lejocarpa*: pedicellis brevibus siliculisque glabris. — *D. hirta* β . *alpicola* Wahlenb. *Lapp. p. 175 et Tab. XI fig. 1.* — *Svec. p. 445.* — *DC. Syst.* 3 p. 343. *Prodr.* 1. p. 169. — *D. scand. a* Lindbl. *ll. c.c.*

b. *hebecarpa*: scapo toto pedicellis siliculisque stellato-pilosis. — *D. rupestris* C. A. Meyer in Ledeb. Fl. Alt. 3. p. 71. — *Dr. scand.* β Lindbl. l. l. c. c.

γ . *glabrata*: caud. stolonibusque brevibus dense congestis, rosulis patentibus, fol. oblongo-lanceolatis glabrescentibus, scapis 1-phyllis glabris, pedicellis siliculisque (immaturis) oblongis glabris. — *D. laxa* & *glabrata* Lindbl. l. l. c. c.

Hab: in alpinis et subalpinis Scandinaviæ passim: *ca* Norvegiæ: Grinsdfjeld et Bergesfjeld Par. Vang Valdery; ad Nystuen Filefjeld (in reg. betul.); Lom Gudbrandsdaliæ (reg. betul.); in Dovrefjeld circa Kongsvold frequens in reg. betul. et fruticulorum, ad Drivstuen in reg. abie. (*ipse*). — Ad Tromfossen Par. Ringebo Gudbrandsdaliæ (reg. Pini); inter Mørkedalen et Tvinde Voss (reg. abiet.); Saltdalen Nordlandiæ (*Sommerfelt* sec. *herb.*). — Sveciæ: Lapon. Lulens. (*Læstadius* sec. specim. communicata a *Wikström*), Jemtia (sec. spec. quæ dedit *Fries*). — *ab* in reg. betul.; inter Kongsvold et Vårstien Dovre (*ipse*). — *ac* in reg. abiet. ad Maristien Vestfjorddaliæ Par. Tind. Telemarkiæ; in arenosis ad Stølån Dovre in reg. fruticul. (*ipse*). — *ad* in Knudshø supra Kongsvold Dovre ad term. super. reg. betul. (*ipse*). — *ae* Saltdalen Nordl. Norveg. (*Sommerfelt*). — β a. Norvegiæ: Lomseggen Par. Lom Gudbrandsdaliæ; Gederyggen ad Jerkin Dovre (utroque loco in reg. nivali (*ipse*); in alpe supra Tofte Dovre (*Blytt*). — Sveciæ: Lapon. Lul. (*Ullenius* et *Læstadius*). — β b. in alpe Njammats Lapp. Lul.; in limite inter Snaasen Norveg. et Jemtiam Svec. (*Hartman*); Herjeådalen Svec. passim (*Theдениус*). — γ . versus Kallvillasjö inter Kongsvold et Snöhättan Dovre Norv. in reg. fruticulorum loco a nive haud diu derelicto (*ipse*).

Det tillkommer mig nu att upgifva de grunder jag följt vid fördelningen af synonymerna. Att de från *Smith*, *De Candolle* och *Hornemann* hämtade böra hänföras till hela arten, synes mig klart, dels deraf, att desse författare uttryckligen säga att skidorna variera glatta och (ehuru mindre

ofta) häriga; dels ock deraf, att ehuru de anföra *siliculæ lanceolatae*", och således synas speciellt hafva afsett var. α , så uptager likväl *Hooker*, hvilken genom karakteren "*siliculæ oblongæ*" tydligt hänsyftar på var. β , både *Smiths* och *De Candolles* synonymmer utan ringaste anmärkning, hvarjemte han försäkrar att han under flera år observerat den skottiska arten. Dessutom förekomma så många mellanformer mellan de lansettlika och aflånga skidorna dels hos olika individer, dels till och med hos samma individ allt efter skidornas olika utveckling och mognad, att man icke alltför minutiöst derpå bör fästa afseende. — *Figurerna* i *Flora Dan. och Engl. Bot.* äro så ofullständiga och sakna alldeles fullmogna skidor, att man omöjligt kan bestämma till hvilken form de böra hänföras, ehuru det icke är ringaste tvifvel underkastadt, att de höra till denna art. — *Browns* korta diagnos i *Hort. Kew.* afser uttryckligt var. α forma *hebecarpa*, ehuru hans namn likväl bör lämpas på hela arten. — *Hookers* diagnos i *Fl. Bor. Am.* är deremot enligt orden endast passande på var. β , ehuru all möjlig sannolikhet är att antaga, att han afsett hela arten så begränsad, som jag uptagit den; hvilket man kan finna af de anförda synonymerna. — *Citaterna* ur *Wahlenbergs Fl. Lapp. och Svec.* kunna ej hänföras till någon annan form än β a. *Dr. hirta* γ . *rupestris* *Wahl. Svec. l. c.* kan, oaktadt de anförda synonymerna, icke hänföras till någon form af *Dr. rupestris*, utan blott till *D. hirta* β . *hebecarpa*, med hvilken den korta beskrifningen allrabäst öfverensstämmer. — *Meyers* i *Ledeb. Fl. Alt.* passar deremot endast in på β b. — Formerna med häriga skidor synas vara de allmännare i Skottland och Altai; hvaremot de med glatta skidor äro vanligare i Skandinavien och arktiska Amerika. Af *Vahl* har jag dock erhållit exemplar, samlade på Grönland, så väl af formen α a, som af α c.

Jag har ställt var. *laxa* främst, emedan den synes mig utgöra hufvudformen såsom förekommande så väl på som nedom de egentliga fjällen, hvaremot β *stricta* synes mera in-

skränkt till de högre fjällen, på hvars toppar den vexer liksom inprässad mellan den mängd stenklyppur, hvaraf de äro öfvertäckta: och anser jag dess afvikande utseende hafva sin grund just i denna vextplats, helst man finner, att ju mera man från detta stenklyppur nalkas till ställen, der mera och djupare jord finnes, desto laxare och, med hänseende till nästan alla delar, långsträcktare utseende får vexten, så att då den på förre stället är vanligen knapt fingershög och tufvorna tätt sammanpackade, får den på de sednare kvarterslånga stjelkar och derutöfver med lösa utbredda tufvor. Den tätare hårligheten hos β kan äfven förklaras deraf, att vexten på de höga fjälltopparna mera behöfver skydd mot stormarne. — Vid anordnandet af de särskilda formerna har jag satt dem med glatta skidor främst, dels derföre att de tyckas inom Skandinavien vara allmännare spridda, dels ock emedan jag i fråga om andra arter af detta släkte förut begagnat samma upställning.

Bland arktiska arter, som stå något nära *Dr. rupestris*, bör jag nämna *D. corymbosa* Br., af hvilken jag genom Hr *Vahls* liberala vänskap erhållit många både blommande och fruktbarande exemplar så väl från Grönland som Spetsbergen. Den är utmärkt genom temligen breda aflängt-tunglika trubbiga blad, som äro kantade med oftast stjernlikt delade stundom enkla hår; båda bladsidorna äro äfven besatta med stjernformiga hår; blomstjelkar och blomskäft tätt beklädda och nästan gråa af temligen långa eller klufna hår; blommor hvita, till storlek och kronbladens form närmast liknande dem hos *Dr. rupestris*, fruktklasen tät nästan som hos *D. alpina*; skidorna mer eller mindre utstående, elliptiska åt båda ändar trubbiga, betäckta med enkla och stjernlika hår; stiftet kort, märket knappformigt. — Jag har icke sett någon inom Skandinavien samlad form, som härmed öfverensstämmer.

Draba hirta L. Bland de i Vet.Ak. Handl. 1839 p. 73 och Linnæa 1839 p. 329 af mig under denna art uptagna synonymer bör Hartm. skand. Fl. utstrykas, sedan *Dr. Hart-*

man sjelf förklarar (se Bot. Not. 1841 sid. 96) att hela hans art hör till *D. rupestris*. — Till de på samma ställen anförda vextställen tilläggas: Vang Valdels, Lom Gudbrandsdaliæ (*ipse*), Vaage Gudbrandsdaliæ (*Sommerfelt herb.*).

Dr *Hartman* har mot de af mig antagna benämningar anmärkt, att som *Solanders* i Lappland samlade och i Vet. Akad. samlingar förvarade exemplar tillhör *D. rupestris*, och då *Linnés* *Dr. hirta* är grundad på de specimina, som *Solander* hemfört från Lappland (se Fauna Svec. ed. 2. p. 557), så bör namnet *D. hirta* L. tillhöra den art, som jag här ofvan framställt som *D. rupestris* Br., hvaremot den af mig antagna *D. hirta* (*Dr. incano-hirta* *Htn. Skand. Fl. ed. 2, Dr. confusa ed. 3*) är att anse såsom en ny art. Häremot får jag invanda följande: Att *Linné* först förenade alla perenna hvitblommade arter af *Draba* under sin *Dr. incana*, hvarifrån han sedan skiljde *D. hirta*, hvilken åter innefattade alla sedermera afskiljda alpiska *Draber*, är obestriddigt. Jag är vidare öfvertygad, att *Linné*, som ej i lefvande tillstånd undersökt *D. hirta* och *rupestris*, således saknat tillfälle att rikta upmärksamheten på deras olikheter, icke åtskiljt dessa äfven om han af båda haft några torra exemplar för ögonen. Den af *Linné* lemnade diagnos och beskrifning på *Dr. hirta* tyckes mig dock ådagalägga, att han vid dess upställande haft afseende på den vext, som jag under samma namn framställt; han tillägger den nemligen *siliculæ "obliquæ"*; sådana äro hos den jag anser för *Dr. hirta* mycket vanliga, då de deremot hos *Dr. rupestris* högst sällan ega rum; han säger vidare "*siliculæ magis glabræ et ovatæ*" (*quam Dr. incanæ*); detta passar också förträffligt in på *Dr. hirta*, men i vida mindre grad på *D. rupestris*, hvars skidor oftast äro lanceolatæ utrinque acutæ, mera sällan oblongæ, men då nästan alltid smalare och nedtill mindre rundade än hos *Dr. incana*. — *Hooker* och *De Candolle* hafva upfattat dessa arter alldeles på samma sätt som jag, hvarvid den förre vid citatet af *Linnés* *Sp. Plant.* uttryckligen tillagt "*secundum herbarium*" (se *Flora Bor.*

— Americ. 2. p. 52), och den sednare vid samma citat (se Syst. Regn. Veg. 2 p. 343) tillsatt tecknet!, hvarmed han alltid utmärkte att han jemfört den citerade författarens originalexemplar. Detta visar på det evidentaste, att båda desse grundlige forskare jemfört Linnés eget herbarium och grundat sina namn på de deri förvarade originalexemplar. — Då nu slutligen härtill lägges, att *Wahlenberg* obestriddigen betraktar som hufvudform den vext jag anser för *Dr. hirta* L. (till någon annan kan fig. 4 tab. XI Fl. Lapp. icke rimligen hänföras), så tyckes det icke vara ringaste tvifvel underkastadt, att icke *Dr. rupestris* Br. utan den *Hooker, De Candolle* och jag kalla *Dr. hirta* L. bör bibehålla detta namn. — Det af *Dr Hartman* anmärkta förhållande med Solanders exemplar synes mig med denna åsigt kunna förenas om man antager, att Solander under sin resa verkligen samlat båda arterna, hvilka i Lappland utan tvifvel liksom i Norge vexas blandade om hvarandra (sasom skäl härföre kunde anföras att ex. af den verkliga *Dr. hirta* L. äro af *Læstadius* tecknade i Svensk botanik och insamlade för Herb. norm.), och att *Linné*, åt hvilken vexterna öfverlemnades, deribland för sig utvalde de största och med mest framstående karakterer försedda exemplaren, hvaremot Solander behöll de mindre, hvilka sedan kommo till Vet.Ak. samlingar, under det de, efter hvilka Linnés art upställdes, förvarades i hans herbarium. — Föröfrigt bör jag anmärka, att man vid bestämmandet af *Drabæ* ej alltför mycket bör fästa sig vid hårigheten, dess beskaffenhet eller täthet, ty denna varierar hos nästan alla arterna; enahanda är förhållandet med skidornas form, hvarom man genom jemförelse af en mängd lefvande exemplar lättligen öfvertygas. Ehuru små och outvuxna specimina af *Dr. hirta* äro snarlika *Dr. rupestris*, hafva dock båda en så olika habitus, att man, då man en gång sett båda lefvande bredvid hvarandra, ej sedermera gerna drager deras arträtt i tvifvelsmål.

Dr. incana L. Vid denna art har jag ingenting att til-

lägga eller anmärka, utom ett fel, som insmygt sig vid citerandet af Herb. norm. under var. ϵ ; så väl i Vet.Ak. Handl. 1839 p. 75, som i Linnæa 1839 p. 332 står "*Dr. contorta* Herb. norm."; men som *Fries* hvarken i Herb. norm. eller någor annorstädes framställt denna form såsom egen art, utan blott såsom var. af *Dr. incana*, bör detta här ändras och i stället insättas "*Dr. incana* β . *contorta* Herb. Norm."

II. Utdrag ur utländska arbeten.

Utur Flora oder Botanische Zeitung 1844.

(Forts. fr. N:o 11)

Förf. är benägen att, i likhet med Bernhardt, anse *Helianthemum polifolium*, såsom var. af *H. vulgare*. — *Viola palustris* β betraktas, efter *Fries*, såsom egen art: *V. epipsila* Ledeb. — I diagnosen på sect. I §. 2 utstrykas orden (pedunculi fructiferi) "apice recti," och hela afdelningen har blifvit omarbetad på den grund att flera arter tillkommit; skillnaden mellan dessa utvecklas och nya diagnoser meddelas; dessa anser Ref. sig här böra anföra: *V. hirta* L. acaulis, stolonibus destituta l. caudiculis lateralibus denique in stolones breves mutatis prædita, fol. ovatis l. oblongo-ovatis, interioribus prioribus profunde cordatis, stip. inferioribus ovatis, superioribus lanceolatis, omnibus acutis l. apice ipso obtusis fimbriisque margine glabris, fimbriis diametro transversali stipulæ brevioribus, sepalis obtusis, pedunculis fructiferis prostratis, caps. pubescente. — In pratis siccis, pascuis, ad fruticeta. Apr. Maj. — Fl. inodori, plerumque dilute violacei paululum in rubellum vergentes; occurrunt quoque colore saturatiore tincti. Folia vernalia sæpe breviter ovata et sinu levi aperto-cordata, æstivalia vero semper oblongo-ovata et basi sinu profundo cordata. — Species hujus subdivisionis in herbariis difficillime dijudicantur, et pro certo constitui non possunt, nisi specimina completa sint et cum

floribus, serius quoque cum foliis æstivalibus fructibusque collecta fuerint. Folia æstivalia, quæ sola normalia sunt et characteres diagnosticos exhibent, post anthesin demum explicantur. — *V. collina* Bess.: acaulis, stolonibus destituta l. caudiculis lateral. denique in stiones breves mutatis prædita, fol. late — ovatis profunde cordatis, stip. lanceolatis attenuato — cuspidatis fimbriatis margine fimbriisque hispidulis, fimbriis intermediis diametrum transversalem stipulæ æquantibus, sepalis obtusis, pedunc. fructif. prostratis, caps. pubescente. In nemorosis et ad sepes (Sweitz, Regensburg, tro-ligen längs foten af hela alpkedjan). Apr. Maj. — *V. umbrosa* Hopp. (nec Fries); *Reich. icon. f. 4497* (fol. vernalibus) et *f. 4493* (fol. æstivalibus sub nomine *V. hirtæ umbricolæ*). — A simili *V. hirta* differt stip. longius attenuatis, copiosius fimbriatis, fimbriis elongatis plerumque obscure glanduliferis et, ut stipula ipsa, pilis brevibus ciliatis. Flores pallide cærulei odorati; fol. æstivalia fere cano-puberula. — *V. sciaphila* Koch: acaulis, stolonibus destituta, fol. lato-ovatis sinu lato aperto cordatis, stip. lanceolatis acutis fimbriatis fimbriisque margine glabris, interioribus apice ciliolatis, fimbriis diametro transversali stipulæ brevioribus, sepalis obtusis, pedunc. fructif. prostratis, caps. glabra. — In locis umbrosis montium et regionum subalpinarum (Sweitz, Tyrolen). Apr. Maj. — *V. umbrosa* Sauter (nec Fries, nec Hoppe). — Ovaria glaberri-ma, quibus statim cognoscitur, folia lato-ovata, sinu lato aperto cordata, æstivalia glabrescentia, quæ nunc in *V. collina* magis hirta apparent quam verno tempore. Flores violacei fauce albi. Planta stolonum semper expers. Odor florum levis. — *V. ambigua* W. K.: acaulis, stolonibus destituta, fol. sinu lato aperto cordatis exterioribus ovatis interioribus oblongo-ovatis, stip. lanceolatis attenuato-cuspidatis fimbriatis margine glabris l. apice ciliolatis, fimbriis inæqualibus, longioribus diametrum transvers. stipulæ æquantibus, sep. obtusis, pedunc. fructif. prostratis, caps. puberula. — In pas-cuis (Sweitz). Apr. Maj. — Planta mihi haud satis nota; vi-

vam nondum vidi, nec folia æstivalia. — Differt a *V. sciaphila* ovariis puberulis et fol. interioribus oblongo-ovatis; a *V. hirta* fol., etiam interioribus, sinu lato — nec profundo et angusto — cordatis stipulisque angustioribus, magis attenuatis; a *V. collina* hac nota, pubescentia parciore, stip. margine glabris. — *V. campestris* M. B., sec. specim. podolica, *V. ambiguæ* subjungenda videtur. — *V. odorata* L. acaulis, stolon. elongatis, fol. lato-ovatis profunde cordatis, stolonum æstivalium reniformi-cordatis, stip. ovato-lanceolatis acutis margine fimbriisque glabris apice subciliatis, fimbriis diametro stipulæ transvers. multo brevioribus, sep. obtusis, pedunc. fructif. prostratis, caps. pubescentibus. — Ad nemorum margines, sepes, fruticeta, rivulos. Mart. Apr. — Flores saturate violacei; petalum impar basi dilute violaceum venis atro-violaceis, in discum violaceum protensis, pictum. Stipulæ exteriores ovatæ, interiores lanceolatæ, parcius fimbriatæ, fimbriis brevibus conspicue glanduliferis. Var. flor. plenis, albido-lilacinis et albis. — *V. alba* Bess. bonam constituit speciem a varietate albiflora *V. odoratæ* bene distinctam, in ditione Fl. germ. et helv. nondum lectam, sed in montosis calcareis Lotharingiæ detectam. — Diff. a *V. odorata* fol. subtriangulo-cordatis, conspicue acuminatis, sinu baseos profunde quidem, sed dilatato et aperto, cordatis, fol. stolon. æstivalium subtriangularibus, angulo terminali abrupte acuminato, lateralibus rotundatis et stolonibus æstivalibus simul cum planta materna florentibus, cum *V. odoratæ* stolones, post anthesin orientes, sequenti demum anno floreat. — *V. suavis* M. B.: acaulis, stolonifera, fol. lato-ovatis profunde cordatis, stolonum æstivalium reniformi-cordatis, stip. lanceolatis cuspidatis apice fimbriisque puberulo-ciliatis, fimbriis elongatis dimidium diametrum transvers. stipulæ æquantibus, sepalis obtusis, ped. fructif. prostratis, caps. pubescentibus. In declivibus ad ripas Viadri (Frankfurt a. d. Oder). — Florens facillime cognoscitur petalis violaceis quidem, sed magis in coeruleum vergentibus, superioribus a

basi ad tertiam longitudinis partem, 3 inferioribus a basi ad medium albis; infimum venis violaceis pictum est, ut in *V. odorata*. Fimbriæ stipularum glandulam obsoletam gerunt. — Vid *V. silvestris* omnämnes den observation, att *V. canina* förekommer blott på solöppna ställen, men ej i skogarnas skugga; men om en skog, der *V. silvestris* vexer, uthugges så att den blir mera fri och öppen, visa sig snart exemplar af *V. canina*, hvilka inom så kort tid icke kunnat till denna grad upvexa från frön. Med anledning häraf förmodar Förf., att den sednare uppstår af den förra. — *V. lancifolia* Thore, med hvilken *V. lactea* Sm. är identisk, är ganska lik *V. canina*; den vexer i England (der icke finnes någon art ex affinitate *V. persicæfoliæ*) och i Normandi, men är ej funnen i Tyskland; har man en gång sett den, kan den ej förväxlas med någon *V. persicæfolia*. — Med anledning af *Bertolonis* (han hänför alla med *V. canina* och *V. persicæfolia* förvandte arter till 2 species: *V. canina* med små stipler och perpendikulär grenig rot; samt *V. montana* med stora stipler och krypande rot) upgift, undersökte Förf. rötterna, och fann att hos *V. elatior* Fr., *V. pratensis* M. K., *V. stricta* Horn. (*V. Ruppilii* Syn.) och *V. stagnina* Kit. utgå från de äldre rotstammarne rotskott, som fortlöpa under jorden 3—4 tum och sedan frambringa nya plantor; som dessa rotskott vid deras ursprung äro mycket smala och lätt afbrista, får man vid upgrafvandet nytja försigtighet; dessa rötternes olika beskaffenhet kan tjena såsom en underindelningsgrund bland de till denna afdelning hörande arter. — Äfvenledes till följe af *Bertolonis* (säkerligen på granskning af Allionii herbarium grundade) åsigt, anser Förf. *V. Ruppilii* All. såsom en form af *V. canina*, hvadan den under samma namn i Synopsis uptagna art nu erhåller namnet *V. stricta* Horn. — En ny art antages: *V. Schultzii* Billot (in Schultz Fl. Gall. et Germ. exs.): caulibus erectis glabris, fol. cordato-ovatis antice subacuminato — angustatis, petiolo superne alato, stip. caulinis oblongo — lanceolatis foliaceis profunde dentatis, intermediis petiolo

duplo brevioribus, superioribus eundem æquantibus, sepalis acutis, calcare appendicibus calycis duplo triplove longiore apice acuminato et sursum recurvato bidentato. — In pratis paludosis turfosis (Elsas, Krain). Apr. Maj. *V. Ruppil Reich. Fl. Germ. exs.* — Blomman förrän den utslår gulaktig sedan snöhvīt, sporren i början grönaktig sedan gulaktig. — Vexten ganska lik *V. stagnina*, men skiljd genom den längre annorlunda beskaffade sporren och de fullkomligt hvita blommorna. Från *V. Ruppil* All. skiljes den lätt genom rotskott och djupare hjertformiga blad. — *V. Billotii* Schultz (l. c.) är blott en modifikation af *V. stagnina* med bredare och större stipler. — Förf. utvecklar äfven orsaken, hvarföre han dels icke kan uptaga namnet *V. persicæfolia* Schreb. för *V. stagnina*, dels ock anser det förra namnet alldeles böra lemnas å sido. — Med anledning deraf, att *Fries* i Herb. Norm. utdelat *V. pratensis* M. K. under namn af *V. lactea* Sm. med den anmärkning, att den fullkomligt öfverensstämmer med Smiths egenhändig exemplar i Swartz' herbarium, yttrar Förf. allenast, utan att motsäga nämnde anmärkning, att båda arterna äro mycket lika hvarandra, men *V. prat.* dock skiljer sig genom stora stipler och rot som *V. stagnina* och *V. elatior*, hvaremot *V. lactea* har små stipler och rot som *V. canina*. — *Drosera obovata* hänföres som varietet under *Dr. longifolia*.

(Fortsättes).

III. Literatur.

1. *Revisio Caricum etc. Auctore S. Drejer.*

(Forts. o. slut fr. N:o 11.)

III. *Carices genuinæ.*

C. rufina Drej.: spicis subquinis approximatis oblongis ellipticisve terminali androgyna, perigyniis stipitatis ellipticis tenuissime ciliolato-serrulatis breve rostellatis, squamas ovali-obovatas obtusas superantibus, stigm. 2. — Grönland.

— Habitu et spicæ forma *C. lagopinæ* β quodammodo similis, affinitate autem arctiore *C. bicolori* connectitur.

C. holostoma Drej.: spicis 2—3, terminali mascula reliquis brevioribus l. deficiente, femineis 2 elongatis laxifloris subæquialtis, perigyniis subgloboso-ovalibus lævibus rostro brevissimo integerrimo, squamis ovatis obtusis perigynio brevioribus, stigm. 3. — *C. Vahlî* β . inferalpina *Wahlenb. Lapp. — Horn. Plantel.* — *C. atrata* β . *rectiuscula Hartm. Sk. Fl.?*

C. nigritella Drej. spica terminali mascula l. androgyna, femineis 2 densifloris approximatis pedunculatis arrectis infima bractea foliacea auriculata fulta, perigyniis stipitatis enerviis obsolete trigonis ovato-ellipticis squama ovata obtusiuscula sublongioribus, rostro brevi truncato emarginato, stigm. 2—3. — Grönland. — *C. stylosæ* C. A. Meyer proxima.

C. subspathacea Wormskj: spica masc. 1, femin. 2 breve pedunculatis erectis oblongis, bracteis foliaceis spathaceis nervosis, squamis valide trinerviis basi fructuum obvolventibus mucronatis perigynio subelliptico plano-convexo brevioribus, rostro brevi subemarginato, stigm. 2, 3. — *C. salinæ* forma *Hartm. Sk. Fl. ed. 3.* — *C. salina* β *mutica Wahlenb. Lapp.?* *C. Hoppneri Boott. in Hook. Fl. Bor. Amer.* — *α. stricta*: culmo stricto spicis plurifloris. — β *curvata*: culmo humiliore curvulo, spicis paucifloris, squamis perigynio multo brevioribus.

C. reducta Drej.: spica masc. 1, femin. 2 brevissime pedunculatis oblongis erectis, bracteis inf. foliaceis nervosis subspathaceis brevissime auriculatis, squamis uninerviis basi perigynium obvolventibus mucronulatis, perig. subobovatis plano-convexis enerviis superne margine asperato-denticulatis, rostro brevissimo subemarginato, stigm. 2. — Grönland.

C. anguillata Drej.: spica masc. 1, femin. 2 longepedunculatis erectis laxifloris, omnibus æquialtis, bracteis foliaceis exauriculatis, squamis ellipticis obtusissimis perigynio stipitato ovato enervio brevissime rostellato brevioribus, stigm. 2. — Island. — Spicis gracilibus elongatis eleganter pictis

planta nostra quibusdam *C. acutæ* formis similis quidem est v. c. Schkuhr t. FF; hæc species autem differt perig. non stipitatis, spicis pendulis gradatis. *C. cæspitosa* recedit spicis densifloris subsessilibus, perig. nervosis; *C. glauca* stigmatum numero, spicis pendulis, bracteis vaginulatis.

C. stans Drej.: spica masc. 1, fem. 3—6, elongatis cylindricis densifloris obtusis subsessilibus, bracteis infimis foliaceis latis planis culmum superantibus auriculatis, squamis oblongis obtusis, perig. (immaturis) obovatis brevissime rostellatis ore integris enerviis, stigm. 2—3. — Grönland. — *C. aquatili* et *saxatili* maxime affinis, ab illa differt fol. omnino planis latis, bracteis brevioribus, spica mascula solitaria, colore spicarum fusco l. atrato, statura humilior; ab hac bracteis latis planis brevissime auriculatis culmum multo superantibus, spicis subclavatis densifloris etc.

C. saxatilis L. Såsom de mest karakteristika kännemärken på denna föränderliga art (för hvilken namnet *C. rigida* Good. i alla hänseenden synes för Ref. vara det säkraste och bästa) anföres: culmus breviusculus crassus trigonus l. triqueter lævissimus l. scaberrimus sæpe curvatus; folia respectu brevitatis suæ satis lata culmo breviora marginibus sæpe recurvatis plus minus a caule excurvata; spicæ fem. 2—4 approximatae erectæ sessiles l. infima remotiuscula breve pedunculata. Squamæ fem. ovato-ellipticæ perigyniis breviores l. æquantes obtusæ muticæ; perig. oblonga l. oblongo-obovata enervia, rostro brevissimo, stigm. 2. rarius 3. Följande varieteter uppställas: *α. (typica) rigida, nigricans*: culmo crassissimo rigido humili, fol. planis latis brevibus excurvatis, spicis sessilibus approximatis auriculisque bractearum nigricantibus. — *β. infuscata*: culmo erectiore minus crasso, fol. angustioribus, marginibus revolutis, acutioribus erectiusculis, spicis tenuioribus laxioribus auriculisque bractearum infuscatis. — *γ. pudica*: culmo subcurvato humili, fol. planis subarrectis marginibus subrevolutis, spicis sub-4 sessilibus contiguis oblongis l. subrotundo-ovatis, stylo stigmatibusque in-

tra perigynium omnino inclusis. — δ ? *lutosa*: culmo debili curvato, fol. planis latis excurvatis, spicis brevibus obtusiusculis subapproximatis lutescenti — fuscis. — In locis humidis.

C. hyperborea Drej.: spica masc. 1 oblongo-lanceolata obtusa, saepe basi feminea, fem. sub-3 distantibus tenuiter pedunculatis arrectis laxifloris elongatis pedunculis scabriusculis, bracteis foliaceis angustis minute auriculatis, squamis ovato-lanceolatis obtusiusculis muticis perigynia superantibus, perig. elliptico-obovatis erostratis enerviis, stigm. 2 l. 3. — Grönland, Island, Færö, Lappland Læstad. in herb. Horn. — (Enligt af Prof. *Fries* benäget meddelad uplysning lærer denna art vara samma form, som *Læstadius* kallar *C. aquatilis* β . *epigejos*).

C. hæmatolepis Drej.: spica masc. 1, femin. 3—5 elongatis cylindraceis laxifloris in pedunculo lævi valido erectiusculis l. demum nutantibus, squamis ovatis acutis serrulato-mucronulatis perigynia ovali-ovata substipitata subsuperantibus, stigm. 2—3. — Grönland.

C. filipendula Drej.: spicis masc. 2, femin. subternis densifloris in pedunculo gracillimo lævi pendulis, squamis ovatis acutis mucronulatisve perigynia ovalia l. obovata obsolete nervata superantibus, stigm. 2. — α : *variegata*: elegantior et gracilior, spicis fem. ovato-oblongis, squamis atro-sanguineis perig. flavo-viridibus ovato-obovatis. Island in paludibus et pratis vulgatissima. — β : *litoralis*: humilior, spicis magis elongatis cylindraceis concoloribus (squamis perigyniisque fuscis). — Island. — γ : *concolor*: major et robustior, spicis cylindricis concoloribus, perig. ovatis l. obovatis. — Grönland. — Enligt sednare fran *Kunze* erhållna underrättelser upgifver Förf. att denna art icke är skild från *C. cryptocarpa* C. A. Meyer, hvilket namn dock synes mindre passande.

C. capillipes Drej.: spica masc. 1, femin. 2—3 in pedunculo longissimo scabro flaccidis rarifloris, squamis ovatis acutis mucronatis perigynia subovata superne margine scabrida superantibus, stigm. 2. — Island.)

Af *C. pulla* Good. anföras 2 var., *α. picea*: spicis fem. rotundatis piceis nitidis, squamis ovatis obtusiusculis, masculis obovato-spatulatis apice rotundatis, perig. magis squarrosis (stigm. 2 rarius 3). Island. — *β. fusca*: de toto magis elongata, spicis longioribus ferrugineo-fuscis squamis margine et apice hyalinis, masculis lanceolatis acutiusculis, femin. ovato-lanceolatis acutiusculis perigynio brevioribus, perigyiniis magis arrectis. *C. pulla* E. B. t. 2045. — Hartm. — Fr. Herb. norm. — *C. rotundata* Fl. Dan. t. 1407 (tristyla).

Vid *C. rotundata* Wahlenb. anmärker Förf. att han mellan den och *C. pulla* ej kan upptäcka någon annan verklig skillnad än bladen, som hos den ena äro inrullade, hos den andra platta; antalet af stigmata varierar; han är därför böjd för att antaga *C. rotundata* blott som en var. af *C. pulla*.

C. hymenocarpa Drej. eadem ac *C. membranacea* Hook. (nec Hoppe), Boott., Devey. — *C. ampullacea β. borealis* Hartm. — *C. stenolepis* Less.?

Till slut bifogar Förf. en öfversigt af de i arbetet framställda 57 arternas fördelning mellan de ifrågakvarande 3 länderna Grönland, Island och Färöarne. Grönland har 41 arter, hvaraf 23 ej äro hittills anmärkta i någon af de andra 2 trakterna; Island har 27, hvaraf 7 icke äro observerade på Grönland eller Färöarne; dessa sista hafva 16 arter, bland hvilka äfvenledes 7 icke äro samlade hvarken på Grönland eller Island.

Detta för arktiska äfvensom för Skandinaviska Floran vigtiga arbete önskar Förf. sjelf endast må betraktas som en prodrömus till en fullständig monografi öfver nordiska arterna af detta slagte, hvarpå han arbetar och till hvars fulländande han önskade genom meddelade bidrag och uplysningar från Nordens botanister satts i tillfälle.

2. *Jahresbericht der Königl. Schwedischen Akademie der Wissenschaften über die Fortschritte der Botanik im Jahre 1836 von Joh. Em. Wikström. Übersetzt und mit Zusätzen und Re-*

gistren versehen von C. T. Beilschmied. Breslau, Max, 1840.
VIII, 362 pag. 8:o.

— — — *im Jahre 1837 — — — . Breslau, Max, 1841.*
VIII, 435 pag. 8:o.

Det är tvenne män, hos hvilka Svenska Botanister stå i största förbindelse, för det de i Tyskland spridt kännedom om det, som i vårt fädernesland utträttats i botaniskt hänseende, och hvilket utan dessas omsorg troligen länge blifvit obekant för den större botaniska publiken. Dessa män äro Dr *Beilschmied* i Ohlau i Slesien och Prof. *Hornschuch* i Greifswald. Dessa utgöra och hafva länge utgjort liksom den mellanlänk, hvarigenom Sverges botanister stått i beständig direkt förbindelse med Tyskland. Båda hafva af intresse för vetenskapen sjelfva lärt sig vårt språk, hvilket den allrastörsta delen af utlänningar tyvärr icke synes särdeles fråga efter att lära sig, hvadan ock hvad som på detsamma utgifves förblir obekant och otillgängligt intilldess det blifvit öfverflyttadt på ett annat tungomål. Utom de mångfaldiga uplysningar och biträden Prof. *Hornschuch* i enskild väg med största beredvillighet lemnat hvarje Svensk botanist, som i detta afseende vändt sig till honom, vittnar *Flora* oder *Botanische Zeitung* om den upmärksamhet och intresse, hvarmed han under en lång följd af år följt Botanikens utveckling i Sverge. — Dr *Beilschmied* har å sin sida gjort sig högt förtjent genom att icke blott på Tyska öfversätta, utan äfven genom tillägg och förbättringar ännu mera öka värdet af de årsberättelser om Botanikens framsteg, hvilka Prof. *Wikström* allt sedan 1820 utgifvit. Sedan Dr. *Beilschmied* nu äfven dragit försorg derom, att dessa årsberättelser för 1823 och 1825, hvilka öfversatts och utgifvits af Müller i sammanhang med de Zoologiska, numera kunna i bokhandeln erhållas särskildt, hafva vi hela samlingen öfversatt på tyska och genom de gjorda tilläggen en fullständig öfversigt af botanikens utbildning och framsteg under dessa år, samt derjemte ett beqvämt reper-

torium öfver alla utgifna arbeten och deras väsendtliga innehåll. Detta allt har Dr. Beilschmied utgifvit på egen bekostnad, så att man ej kan undra öfver att de ganska stora förluster i pekuniärt afseende, som härigenom förorsakats honom (upgående till 8—900 Pr. Th.), gjort att han tröttnat. Han har likväl icke velat öfvergifva ett företag, som så mycket intresserar honom och som äfven är af så stor nytta, utan har öfverenskommit med Prof. *Berghaus* i Potsdam, att han i dennes "Annalen der Erd-, Völker- und Staatenkunde" får de botaniska årsberättelserna införda mot deltagande i tryckningskostnaderne. Mätte ingen af dem öfvergifva detta företag! — De båda årgångar Ref. nu anmäler äro införda i dessa annaler, men derjemte äfven särskildt tillgängliga i bokhandeln.

Dessa båda årsberättelser vitna i lika, om ej ännu högre, grad som de föregående om den sorgfällighet, noggrannhet och begagnande af alla utkomna större och mindre arbeten, som öfversättaren eller måhända rättare bearbetaren använt för att gifva dem all möjlig utförlighet och intresse. Skandinavians botanister stå i särskild förbindelse till honom för det han i årsberättelsen för 1837 på ett ställe samlat flera smärre uppsatser rörande Norge och i synnerhet Dovrefjeld hvars Flora här är den komplettaste man till närvarande stund eger.

Det kan ej vara Ref. afsigt att ingå i någon granskning af dessa årsberättelser; han har allenast velat fästa Svenska botanisternas upmärksamhet på tillvaron af ett arbete, som i sjelfva verket enhvar botanist bör ega, hvilken är i saknad af tillgång till ett större bibliotek (något som tyvärr är förhållandet med en stor del af Sverges botanister till och med dem, som vistas i Universitetsstäderna). Han finner i den tyska bearbetningen på ett ställe samlat innehållet af allt det under årets lopp i vetenskapen utgifna; han sattes genom densamma i tillfälle att öfverse det hela, för att sedan kunna sjelf anskaffa sig de arbeten, hvars innehåll särskildt

kunna intressera honom. Ref. kan icke underlåta, att ännu en gång yttra den önskan, att Dr. *Beilschmied* icke måtte tröttna vid detta arbete!

3. *Nomenclator Botanicus seu Synonymia plantarum universalis, enumerans ordine alphabetico nomina atque synonyma tum generica tum specifica et a Linnæo, et a recentioribus de re botanica scriptoribus plantis Phanerogamis imposita. Auctore Ernesto Th. Steudel. Editio secunda ex novo elaborata et aucta. Stuttg. et Tubing. Colla 1840—44. 2 Vol. Lex.—8.o. 852 et 840 pag.*

Tjugo år äro förflutna sedan första uplagan af detta arbete utkom och under denna tid hafva de botaniska forskningarne så ryckt framåt, att denna nya uplaga med mycket större format utgör nära dubbelt sidotal. Då den forra uplagan upräknade 3376 släkten med 39,684 arter bland fanerogama växter, så innehåller den närvarande 6722 genera med 78,005 arter, således ett nära dubbelt antal, och ehuru mycket denna förökning än må tillskrifvas det under de sednare decennierna alltmera kring sig gripande begäret att sönderdela släkten och arter, så återstår ändock ett ganska betydligt antal, som man måste betrakta såsom rent af nya upptäckter. Detta är också ej att undra öfver då man tager i öfvervägande den massa af växter, som under dessa år sammanbragts af de i alla världens delar resande botanister och blotta samlare; och med skal kan man säga, att Botaniken har att frojda sig öfver det lifligaste deltagande och ett derpå beroende skyndsamt framåtskridande. Men denna massa af släkten och arter jemte den ännu större massa af synonymmer, som blifvit en nödvändig följd dels af det nyssnamnda begäret att sönderdela och omdöpa, dels af det ofta inträffande liktidiga beskrifvandet af samma insamlade materialier af olika författare, hafva gjort behofvet af en ny Nomenclator i högsta grad kämbart; och man stadnar i största förbindelse hos Förf., som velat än en gång åtaga sig det på en gång mödosamma och högst tråkiga göromålet att utur de utkom-

na arbetena sammansöka alla artnamnen, sinsimellan jemföra och sammanjemka de särskilda författarnes olika åsigtter rörande dels de med lika namn betecknade skiljda växter eller med olika namn utmärkta men i grunden enahanda vextarter, dels ock sjelfva begreppet af genus och subgenus, af art och underart samt varietet. Det är just detta, som gör att ett arbete af detta slag är icke blott mödosamt och svårt, utan äfven föga tacksamt, emedan den möda, som derpå är nedlagd, nästan icke skönjes då arbetet är fulländadt och framställer sig som ett torrt register utan något särdeles intresse.

Hvad anordningen beträffar, är den i närvarande uplaga alldeles densamma som i den forra. Vid hvarje genus lemnas anvisning på dess plats hos *Sprengel*, *Decandolle* och *Dietrich*, äfvensom vid arterna är utmärkt den ordning de intaga hos dessa författare. Hvad som i denna uplaga tillkommit är att vid hvarje art finnes utsatt det land eller den trakt der den vexer. — Det ligger i sjelfva beskaffenheten af ett sådant arbete, att det kommer att i speciela fall innefatta oriktigheter, hvilka ofta äro af det slag att de ej kunna förekommas; detta är så mycket ursäktligare, som man ej sällan finner olika författare till ganska skiljda arter citera samma synonymer och det till och med i sådana fall då man har rättighet att fordra och vänta att noggran kritik blifvit använd; en så skarp kritik kan man ej begära i ett arbete sådant som det närvarande, hvilket måste anses uppfylla sin afsigt, då det så fullständigt som möjligt uptager alla hos författarne förekommande artnamn och fördelar synonymerna på det sätt, som de i hvarje fall mest tillförlitliga och kritiska auktorer göra.

Papperet är i denna uplaga utmärkt vackert och trycket mycket redigt och ändamålsenligt.

IV. Hvarjehanda.

1. Under loppet af förra och innevarande år hafva följande Botanister aflidit, hvilkas fränfalle hittills icke i dessa blad anmälts. *Domenico Viviani*, Botan. Professor i Genua dog derstädes d. 15 Febr. 1840. — Don *Mariana Lagasca*, Botan. Professor och Direktör för botaniska trädgården i Madrid, afled d. 23 Juni 1840. — Farmaceuten *Aloys Traunfeller*, som gjort sig mycket förtjent af Kärntens Flora, afled i Klagenfurt d. 13 Okt. 1840. — I Grätz afled den 15 Oktober nämnde år *L. C. v. Vest*, Kejsrerl. Gubernial-Råd och Protomedikus i Steyermark, hvilken författat flera botaniska athandlingar införda i de äldre årgångarne af Flora. — *Frans Bauer*, född i Feldberg i Österrike d. 4 Okt. 1758 och som vistats i England sedan 1788, hvarunder han utmärkt sig för sina teckningar af mikroskopiska föremål hörande till djurens och vexternas anatomi, dog i Kew d. 16 December 1840. — *F. X. Heller*, Botan. Prof. i Würzburg och författare till *Flora Wirceburgensis*, dog derstädes d. 20 Dec. 1840. — Vid samma tid afled i Freiburg Botanisten *Chevallier* från Paris, hvilken utom andra arbeten utgifvit *Flore des environs de Paris*, och som lärer efterlemnade ett nästan fulländadt större mykologiskt arbete. — I Januari månad 1841 afsonnade i Geneve *J. P. Vaucher*, 78 år gammal; han var isynnerhet bekant genom sin *Histoire des Conferves d'eau douce*, hvarförutan han utgifvit flera andra arbeten. Kort före hans död utkom fullständig *Histoire physiologique des Plantes d'Europe* i 4 band, hvarpå han i 20 år arbetat. Han var den äldre De Candolles första lärare i Botanik. — Den 14 Januari detta år dog i München Hofrådet *Jgnaz Döllinger*, hvilken isynnerhet vinlagt sig om Muscologien. — D. 15 Januari afled i Braunschweig Zool. Prof. *Ar. Fr. A. Wiegmann*, utgifvare af *Archiv für Naturgeschichte*. — Vext-fysiologen Dr *Daniel Ellis* dog i London d. 17 Febr. — Den 11 Mars dog i Edlwangen Medicinal-

Rådet *Johan Aloys von Frölich*, känd genom sina monografier öfver *Gentiana* och *Hieracium*; han var född i Oberndorf i Allgau d. 19 Mars 1766. — *Fridolin Carl Leopold Spenner*, Botan. Prof. i Freiburg i Breisgau, dog derstädes d. 5 Juli i sitt 43 år. Han hade efter Nees von Esenbecks död öfvertagit redaktionen af *Genera plantarum Floræ Germanicæ*, hvaraf 21 fasciklar hittills utkommit.

2. Fortsättningen af det förträffliga planchverket *Genera plantarum floræ germanicæ* kommer att redigeras af Prof. Dr. *G. Bischoff*.

3. Bland de flera saker, som i Sverge öfver all höfvan vanvårdats, räknas med allt skäl äfven hortikulturen. Väl finnas äfven här så kallade trädgårdar; men de äro i allmänhet af det slag, att de icke i något hänseende kunna jämföras, långt mindre mäta sig, med dem man vanligen finner hos utlänningen. Under de sednare åren har dock upmärksamheten i högre grad riktats äfven härpå, och ett sträfvande till något bättre har uppenbarat sig. Ett viktigt medel för att underhålla och leda detta sträfvande är utgifvandet af tidskrifter, som egna sig uteslutande åt detta ämne, och genom meddelande af anvisningar för trädgårdars anläggningar och vidmakthållande, samt om olika vexters odlingssätt m. m. lemna dem, som härföre intressera sig, en ledning, hvilken är hos oss så mycket nödvändigare, som vi tyvärr här i Sverge lida en hardt nära total brist på skickliga vetenskapligt bildade trädgårdsmästare. Åtskilliga försök för åstadkommandet af dylika tidskrifter hafva tid efter annan gjorts, men snart afstadnat, emedan de ej med nödvändigt intresse omfattats af den större allmänheten och kanhända äfven för det någon passande plan icke på förhand var upgjord eller sedermera följdes. För närvarande ega vi tvenne åt detta ämne egnade tidskrifter; den ena påbörjades för ett par år sedan här i Lund af Hr *Lilja* under titel: *Tidning för trädgårdsskötsel och allmän vextkultur*; den andra utgifves i Stockholm och redigeras af Prosten *G. W. Gumælius*; den

bär titel af: *Tidskrift för trädgårdsodling och blomsterskötsel*, påbörjades i år och utgifves i häften, hvaraf tvenne hittills utkommit. I fråga om dessa, kunna vi ej annat än gifva företrädet åt den sednare, hufvudsakligen på den grund, att den mera sysselsätter sig med det praktiska. Man kan ej heller undra öfver denna tidskrifts företrade; den utgifves af trädgårdsföreningen; har således från flera håll att påräkna bidrag; Stockholm och trakten deromkring har äfven icke så få bättre trädgårdar, äfvensom de literära hjälpmedeln der äro i ojemförligt större förråd tillgängliga. Hr *Lilja* är deremot inskränkt till sig sjelf; har hvarken några större trädgårdar eller något med de i denna kunskapsgren utkomna verk försedt bibliotek att rådfråga. — Bland de i *Gumælii Tidskrift* införda uppsatser, vill Ref. särskildt omnämna en af den skickliga trädgårdsmästaren i Upsala *D. Müller* författad uppsats om vexters förökning och fortplantning.

V. Tillägg och Rättelser vid Lindgrens uppsats om *Lamia* (i N:o 11), sedermera meddelade af Författaren.

Sid. 204 rad. 6 tillägges: Det är den till mot hösten utvexta och nu med stam och grenar nedliggande *Lamium incisum* som, utefter de numera äfven till långa ax utvecklade talrika blomkransarne, är så utmärkt med sina foliis floralibus subrhombeis. De första folia floralia äro deremot hos den tidigare uprätta formen af samma vext ofta mera triangulari-deltaidea, eller till och med subcordata. De båda sistnämnda bladformerna förefinnas ofta bredvid hvarandra vid angränsande blomkransar. Alla former af *L. incisum* hafva likväl, som redan blifvit yttradt, mer eller mindre inskuret flikiga blad.

Den strax derefter införda diagnos på *L. incisum* ändras sålunda:

L. incisum Willd. *foliis* inæqualiter *inciso-lobatis* inferioribus *ovato-cordatis*, *superioribus subrhombis triangulari deltoideis vel subcordatis* breviter petiolatis *concaviusculis*, *petiolo dilatato!*, *tubo corollæ intus subnudo*, fauce utrinque *denticulis* duobus *notata*, *dente superiore subulato*, *dentibus calycis post anthesin patentibus*, *antheris barbatis*.

Framställningen af skiljaktigheterna mellan *L. purpureum*, *incisum* och *intermedium* ändras, med hänseende till de 2 sista arterna, sålunda:

Lamium incisum Willd. *tubo corollæ intus subnudo*, *corolla ipsa pallide-purpurea*, *foliis superioribus subrhombis triangulari-deltaideis et subcordatis inciso-lobatis et concaviusculis* insigne.

Lamium intermedium Fr. *tubo corollæ intus subnudo*, *corolla magna intense purpurea*, *dentibus calycis longioribus!* ac *pilosioribus*, *foliis superioribus cordato-subreniformibus lobatis et subsessilibus distinctum*.

Rättelser.

- (N:o 6) Sid. 114 rad. 13 nedifrån: läs: ätloje
 — — — 11 — utstrykes: få
- (N:o 8) — 160 — 22 upifrån: står: Hoburg: läs Thors-
 borg.
- (N:o 9) — 172 — 16 nedifrån läs: purpurascens.
- (N:o 10) — 178 — 1 — står: §. 13: läs: §. 17.
 — 180 — 15 opifrån: läs: Lactuca
 — 189 — 5 nedifrån läs: under
 — — — 18 — — fascikeln
 — 190 — 1 — — pimpinellæfolium.
-